

V Praze dne 8. září 2011

Výtisk č.:

S t a n o v i s k o

Legislativní rady vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

I.

K celkovému zaměření návrhu

Předloženým návrhem má dojít zejména

- k úpravě alternativních způsobů vyřízení věci v trestním řízení a
- ke změnám v úpravě institutu spolupracujícího obviněného.

Změny v oblasti alternativních způsobů vyřízení věci v trestním řízení zahrnují především doplnění možnosti podmínit aplikaci tzv. odklonů v trestním řízení dobrovolným slibem pachatele, že se po stanovenou zkušební dobu zdrží určité činnosti, v jejíž souvislosti se trestného činu dopustil, nebo složením určité peněžité částky určené státu na pomoc obětem trestné činnosti, a zavedení nového institutu dohody o vině a trestu. Cílem změn v úpravě odklonů v trestním řízení je umožnit jejich využívání také v některých případech, kdy v dosavadní praxi dochází k podání obžaloby vzhledem k tomu, že užití odklonu je vnímáno jako nepřiměřeně mírné.

Zavedením institutu dohody o vině a trestu se pak sleduje zjednodušení a zrychlení některých trestních řízení, v nichž obviněný prohlásí, že se cítí být vinen skutkem, pro který je stíhán, a za účasti svého obhájce sjedná se státním zástupcem dohodu ohledně trestu, popřípadě ochranného opatření a ohledně rozsahu a způsobu náhrady škody. Takto sjednaná dohoda by podléhala schválení soudem,

který by mohl návrh na její schválení ze závažných procesních důvodů odmítnout, popřípadě by sjednanou dohodu nemusel pro nesprávnost či nepřiměřenost schválit.

Úpravami v institutu spolupracujícího obviněného, které vycházejí také z cíle stanoveného v Programovém prohlášení vlády zasadit se o zpřesnění tohoto institutu tak, aby umožňoval v závažných případech organizovaného zločinu zajistit i úplnou beztrestnost a spočívají

- v rozšíření okruhu řízení o trestných činech, u nichž lze tohoto institutu využít, ze stávající úzce vymezené kategorie řízení o zvláště závažných zločinech na řízení o všech zločinech,
- v obligatorním ukládání trestů pod dolní hranicí trestní sazby namísto dosavadní fakultativní povahy této možnosti a
- ve vymezení případů, v nichž by bylo možno u spolupracujícího obviněného upustit od potrestání,

by mělo dojít ke zvýšení efektivity tohoto institutu.

II.

Vztah k právu EU

Návrhem zákona není do právního řádu České republiky implementováno právo EU a návrh není s právem EU v rozporu.

III.

Způsob projednání návrhu

Návrh zákona byl projednán v připomínkovém řízení, jehož výsledky jsou uvedeny v předkládací zprávě a v části VI. předloženého materiálu.

Návrh zákona je podle předkladatele předložen s rozporem s **Ministerstvem zahraničních věcí**, které nesouhlasí se zavedením institutu dohody o vině a trestu do právního řádu České republiky s odůvodněním, že se jedná o institut, který není vlastní kontinentálnímu systému práva a může přinést některá negativa. Jako příklad uvádí riziko vzniku korupčního prostředí, vyvíjení tlaku na obviněné či snížení represivní i preventivní funkce trestního práva v důsledku sjednávání nižších trestů. Předkladatel s tímto názorem nesouhlasí, neboť nezbytným předpokladem pro

sjednání dohody o vině a trestu má být skutečnost, že výsledky vyšetřování dostatečně prokazují závěr, že se skutek stal, je trestným činem a že jej spáchal obviněný, obdobně jako je tomu u aplikace narovnání či podmíněného zastavení trestního stíhání. Oproti těmto odklonům má navíc dohoda o vině a trestu podléhat schválení soudem, což vyvrací také obavu ze vzniku korupčního prostředí. Riziko nátlaku na obviněného by pak mělo být eliminováno doplněním sjednávání dohody o vině a trestu jako nového důvodu pro nutnou obhajobu, a pokud jde o obavu z ukládání nižších trestů, konstatuje předkladatel, že sjednání dohody o vině a trestu nemá být zvláštním důvodem pro uložení nižšího trestu (spolupráci obviněného s orgány činnými v trestním řízení lze považovat maximálně za obecnou polehčující okolnost). Předkladatel nesouhlasí ani s argumentem, že se jedná o institut, který je kontinentálnímu právu cizí, a poukazuje na různé formy dohodovacího řízení objevující se v právní úpravě nebo praxi např. Spolkové republiky Německo, Itálie, Španělska, Polska nebo Slovenska, jakož i na to, že existenci takových řízení aproboval (za podmínky vyloučení tlaku na obviněného) i Evropský soud pro lidská práva.

Návrh zákona byl projednán pracovními komisemi Legislativní rady vlády pro soukromé právo a pro trestní právo.

Legislativní rada vlády návrh zákona projednala na své schůzi dne 8. září 2011.

Návrh zákona byl projednán Grémiem pro regulační reformu a efektivní veřejnou správu a jeho stanovisko je uvedeno v příloze k tomuto stanovisku Legislativní rady vlády.

IV.

Návrh změn

Legislativní rada vlády doporučuje návrh zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, upravit takto:

K části první**K čl. I****K úvodní větě**

V úvodní větě slova „zákona č. 130/2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb. (*senátní tisk* č. 93), zákona č. .../2011 Sb. (*senátní tisk* č. 95), zákona č. .../2011 Sb. (*sněmovní tisk* č. 275), zákona č. .../2011 Sb. (*sněmovní tisk* č. 281), zákona č. .../2011 Sb. (*sněmovní tisk* č. 297) a zákona č. .../2011 Sb. (*sněmovní tisk* č. 335)“ nahradit slovy „zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb. a zákona č. .../2011 Sb.“.

K bodu 2

Bod uvést v tomto znění:

„2. V § 12 odst. 10 se slova „postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, anebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby“ nahrazují slovy „návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupení věci jinému orgánu, zastavení trestního stíhání, nebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, anebo do jiného rozhodnutí ukončujícího přípravné řízení“.“.

K bodu 4

Bod uvést v tomto znění:

„4. V § 24 odst. 1 větě první se číslo „295“ nahrazuje slovy „39 zákona o soudnictví ve věcech mládeže“, za slovo „obžaloba,“ se vkládají slova „návrh na potrestání, návrh na schválení dohody o vině a trestu,“ a za slova „§ 257 odst. 1 písm. a)“ se vkládají slova „, § 314p odst. 3 písm. a)“.“.

K bodu 6

Slova „, § 104a odst. 7 a v § 180 odst. 1 větě první“ nahradit slovy „a v § 104a odst. 7“.

K bodu 10

Bod uvést v tomto znění:

„10. V § 43 odstavec 1 zní:

„(1) Ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrh na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit.“.

K bodu 11

Za slovo „dohodě“ doplnit slova „(§ 175a odst. 2)“.

K bodu 17

Slova „slovo „vazbě,““ nahradit slovy „slova „obviněnému, který je ve vazbě,““.

K bodu 18

Slova „včetně toho“ nahradit slovy „o tom“ a slova „důvodu uvedeného v § 245 odst. 1 větě druhé, a že soud může za podmínek § 314r odst. 4 rozhodnout o řádně uplatněném nároku poškozeného“ nahradit slovy „případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil (§ 245 odst. 1 věta druhá), a o podmínkách, za nichž může soud rozhodnout o řádně uplatněném nároku poškozeného (§ 314r odst. 4)“.

K bodu 19

V § 120 odst. 4 slovo „součástí“ nahradit slovem „součástí“.

K bodu 20

Bod uvést v tomto znění:

„20. V § 125 odst. 1 větě třetí se slova „zvlášť závažného“ zrušují, za slova „organizované skupiny“ se vkládají slova „, ve spojení s organizovanou skupinou“ a slova „nebo pomohl zabránit pokusu nebo dokonání takového trestného činu“ se zrušují.“.

K bodu 22

1. V § 175a odst. 7 slova „se nevzdal svých procesních práv“ nahradit slovy „uplatnil řádně a včas své nároky (§ 43 odst. 3)“.
2. V § 175a odst. 8 slova „trestných činech genocidia (§ 400 trestního zákoníku), útoku proti lidskosti (§ 401 trestního zákoníku), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402 trestního zákoníku)“ nahradit slovy „zločinech podle části druhé hlavy IX a XIII trestního zákoníku“ a za slova „kterými byla“ vložit slova „nebo měla být“.

K bodu 25

V § 178a odst. 2 spojku „nebo“ za slovem „smrt“ nahradit spojkou „a“ a spojkou „a“ za slovy „zločinecké skupiny,“ vypustit.

K bodu 29

Středník nahradit čárkou.

K bodu 30

1. V § 179g odst. 1 na konci úvodní části ustanovení doplnit slovo „podezřelý“.
2. V § 179g odst. 1 písm. a) slovo „podezřelý“ vypustit.
3. V § 179g odst. 2 úvodní části ustanovení slova „alespoň jednu z následujících podmínek:“ vypustit.

K bodu 31

Bod uvést v tomto znění:

„31.V § 179h odstavec 1 zní:

„(1) Jestliže podezřelý v průběhu zkušební doby vedl řádný život, splnil povinnost nahradit způsobenou škodu, vydat bezdůvodné obohacení nebo jinou povinnost, k jejímuž splnění se zavázal, a vyhověl i dalším uloženým omezením, rozhodne státní zástupce, jenž podmíněně odložil podání návrhu na potrestání v prvním stupni, že se osvědčil. Jinak, a to popřípadě i během zkušební doby, rozhodne o tom, že se podezřelý neosvědčil, a dále postupuje podle § 179c až 179f. Výjimečně může státní zástupce vzhledem k okolnostem případu a osobě podezřelého ponechat podmíněně odložení podání návrhu na potrestání

v platnosti a prodloužit zkušební dobu až o jeden rok; zkušební doba však nesmí překročit pět let. Povinnost nahradit způsobenou škodu, vydat bezdůvodné obohacení a jiná povinnost, k jejímuž splnění se podezřelý zavázal, i další uložená omezení trvají i v průběhu prodloužené zkušební doby.“.

Za dosavadní bod 32 vložit nové body návrhu novely a uvést je v tomto znění:

„33. V § 180 odstavec 1 zní:

„(1) Trestní stíhání před soudem se koná jen na podkladě obžaloby nebo návrhu na potrestání, které podává a před soudem zastupuje státní zástupce, nebo na podkladě návrhu na schválení dohody o vině a trestu, který podává státní zástupce. V řízení před okresním soudem se státní zástupce může nechat zastoupit právním čekatelem, nejde-li o řízení o schválení dohody o vině a trestu.“.

34. V § 186 se na konci úvodní části ustanovení doplňuje slovo „že“.

35. V § 186 písm. a) až f) se slovo „že“ zrušuje.“.

V návaznosti na to označení následujících bodů návrhu novely přechíslovat.

K dosavadnímu bodu 34

1. V úvodní části bodu slova „odst. f) se čárka“ nahradit slovy „se na konci písmene f) tečka“.
2. V § 186 písm. g) slovo „že“ vypustit.

K dosavadnímu bodu 35

V § 187 odst. 4 slova „až § 314s“ nahradit slovy „až 314s“.

K dosavadnímu bodu 37

Slova „pokud v dohodě o vině a trestu nesouhlasil s rozsahem a způsobem náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydáním bezdůvodného obohacení“ nahradit slovy „ledaže v dohodě o vině a trestu souhlasil s rozsahem a způsobem náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydáním bezdůvodného obohacení a tato dohoda byla soudem schválena v podobě, s níž souhlasil“.

K dosavadnímu bodu 39

V § 258 odst. 1 písm. g) slova „, nejde-li“ nahradit slovy „; to neplatí, jde-li“.

K dosavadnímu bodu 41

V § 307 odst. 2 úvodní části ustanovení slova „alespoň jednu z následujících podmínek:“ vypustit.

K dosavadnímu bodu 44

1. V § 308 odst. 1 větě první za slova „se zavázal“ vložit čárku.
2. V § 308 odst. 1 větě poslední čárku za slovy „státní zástupce“ vypustit.
3. V § 308 na konci odstavce 1 doplnit větu „Povinnost nahradit způsobenou škodu, vydat bezdůvodné obohacení a jiná povinnost, k jejímuž splnění se obviněný zavázal, i další uložená omezení trvají i v průběhu prodloužené zkušební doby.“.

Za dosavadní bod 44 vložit nové body návrhu novely a uvést je v tomto znění:

- „X. V § 309 odst. 1 úvodní části ustanovení se čárka za slovem „přečinu“ zrušuje a za slovo „jestliže“ se vkládá slovo „obviněný“.
- X. V § 309 odst. 1 písm. a) se slovo „obviněný“ zrušuje.“.

V návaznosti na to označení následujících bodů návrhu novely přechíslovat.

K dosavadnímu bodu 46

Za číslo „311“ vložit slova „odst. 1“.

K dosavadnímu bodu 52

Slovo „písmene“ nahradit slovem „písm.“.

K dosavadnímu bodu 54

1. V § 314o odst. 2 slovo „písmene“ nahradit slovem „písm.“.
2. V § 314p odst. 1 a 3 písm. d) slova „písm. a) až d)“ vypustit.
3. V § 314q odst. 3 písm. a) slova „podstatě sjednané dohody“ nahradit slovy „sjednané dohodě“.
4. V § 314q odst. 3 písm. b) slova „pro který je stíhán, pro který je stíhán,“ nahradit slovy „pro který je stíhán“.

5. V § 314r odst. 4 větě první čárku za slovy „výrok o schválení dohody o vině a trestu“ nahradit spojkou „a“.
6. V § 314r odst. 4 větě druhé části věty za středníkem slovo „a“ nahradit slovem „popřípadě“.
7. V § 314r odst. 6 větě druhé slovo „obžalovaný“ nahradit slovem „obviněný“.

K dosavadnímu bodu 55

V § 362 odst. 1 větu první vypustit a v dosavadní větě druhé za slovo „Jestliže“ vložit slova „obviněný složil peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc určenou obětem trestné činnosti a“.

K části třetí

K čl. III

Slova „zákona č. 210/1999 Sb.“ a slova „zákona č. 296/2007 Sb. a zákona č. 219/2009 Sb.“ vypustit.

K části čtvrté

K čl. IV

K úvodní větě

Slova „(sněmovní tisk 300)“ vypustit.

K bodu 6

Slova „držitel řidičského oprávnění“ vypustit.

K bodu 8

Čárku před slovem „údaje“ nahradit spojkou „a“.

K bodu 11

V § 123b odst. 2 písm. d) slova „podle zvláštního právního předpisu“ vypustit.

K bodu 13

Slovo „bod“ nahradit slovem „bodě“.

K bodu 14

Bod uvést v tomto znění:

„14. V § 123e odstavec 2 zní:

„(2) Řidiči se rovněž odečtou body, které mu byly zaznamenány na základě pravomocného rozhodnutí o

- a) přestupku nebo trestném činu po pravomocném zrušení tohoto rozhodnutí, nebo
- b) podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněném zastavení trestního stíhání, pokud v trestním řízení, ve kterém se pokračovalo, nedošlo k odsouzení řidiče pro trestný čin, který spáchal jednáním zařazeným do bodového hodnocení.“.

K části pátéK čl. VK úvodní větě

Slova „zákona č. .../2011 Sb. (*sněmovní tisk 229*) a zákona č. .../2011 (*sněmovní tisk 275*)“ nahradit slovy „zákona č. 181/2011 Sb. a zákona č. .../2011“.

K bodu 1

Bod uvést v tomto znění:

1. V § 63 se za slovo „mladistvého“ vkládají slova „, který nedovršil osmnáct let věku,“.

K části šestéK čl. VI

Slova „za slovo „obžalobou“ slova“ nahradit slovy „se za slovo „obžalobou“ vkládají slova“.

K části sedméK nadpisu

V nadpisu části sedmé slova „vyšších soudních úřednících státního zastupitelství“ nahradit slovy „vyšších úřednících státního zastupitelství“.

K části osmé**K čl. VIII****K úvodní větě**

Úvodní větu uvést v tomto znění:

„Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb. a zákona č. .../2011 Sb., se mění takto:”.

K bodu 4

V § 46 odst. 2 slovo „upustí” nahradit slovy „může upustit”.

K bodu 6

Slova „věta první zní:“ nahradit slovy „se věta první nahrazuje větou”.

K důvodové zprávě

1. Číslování stránek důvodové zprávy navázat na číslování stránek vládního návrhu zákona.
2. Důvodovou zprávu upravit tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.

K platnému znění navrženou novelou dotčených částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Platné znění upravit tak, aby odpovídalo textu návrhu zákona, a promítnout do něj změny předloženého návrhu zákona schválené vládou.

V.

Závěr

Legislativní rada vlády doporučuje vládě s c h v á l i t návrh zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a přijmout k němu usnesení vlády a v něm stanovit:

„V l á d a

I. s c h v a l u j e návrh zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku Legislativní rady vlády a podle závěrů vlády;

II. u k l á d á ministru spravedlnosti vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení;

III. p o v ě ř u j e

1. předsedu vlády, aby předložil vládní návrh zákona podle bodu I a II tohoto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání,

2. ministra spravedlnosti, aby odůvodnil vládní návrh zákona v Parlamentu České republiky.“.

Mgr. Karolína P e a k e
místopředsedkyně vlády
a předsedkyně Legislativní rady vlády

Grémium pro regulační reformu a efektivní veřejnou správu

K č. j.: MV-65751-2/VES-2011
AVS 453/2011

V Praze dne 2. června 2011

S t a n o v i s k o č. 63**Grémia pro regulační reformu a efektivní veřejnou správu**

**k
návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči
a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

I.**Cíl návrhu**

Cílem předkládaného návrhu je především implementovat: směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů, směrnici Rady 2000/29/ES o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství, směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/143/ES, kterou se mění směrnice 2000/29/ES, pokud jde o zmocnění k plnění úkolů laboratorního testování. Návrh předkládá ministr zemědělství.

II.**Soulad s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace**

Návrh obsahuje Závěrečnou zprávu z hodnocení dopadů regulace (RIA), která je v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace, schválenými usnesením vlády č. 877 ze dne 13. srpna 2007.

III.

Způsob projednávání návrhu

Návrh zákona byl do meziresortního připomínkového řízení rozeslán dne 18. dubna 2011 s termínem pro sdělení připomínek do 29. dubna 2011. 19 připomínkových míst uplatnilo připomínky, z toho 2 zásadní a jednu doporučující připomínku k RIA uplatnily: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo financí. Připomínky byly akceptovány. Vypořádání připomínek proběhlo na Ministerstvu zemědělství dne 3. května 2011. Vyhodnocení meziresortního připomínkového řízení je uvedeno v části VI. Materiálu. Návrh zákona je vládě předkládán vládě bez rozporu.

IV.

Návrhy na úpravu/ doplnění

Žádné návrhy na úpravu a doplnění materiálu se neuplatňují.

V.

Závěr

Grémium pro regulační reformu a efektivní veřejnou správu návrh projednalo a doporučuje vládě materiál

schválit v předloženém znění.

Jan Kubice
předseda Grémia pro regulační reformu
a efektivní veřejnou správu